

11.7.17
עתירה מס' 1354-17

בעניין:

עותר: שבח שטרן, חבר לשכת הליכוד

נגד

משיבים: השר זאב אלקין, יו"ר לכ' הליכוד
תנועת הליכוד

פסק-דין

בפנינו עתירה נוספת בעניין הדיון נשוא העתירה בלשכת הליכוד, הפעם בסוגיה אחת ויחידה שנתרה פתוחה והיא צורת ההצבעה על הצעת העותר בישיבת לשכת התנועה הקרובה..

לאחר שהצדדים הגיעו להסכמה בדבר עיתוי ההצבעה – ישיבת הלשכה הקרובה בסוף החודש, וכן הגיעו להסכמה בדבר קיום "השלמת דיון" במהלך ישיבת הלשכה, נותרה סוגיה אחת עליה אין הסכמה בין הצדדים- צורת ההצבעה.

העותרים מבקשים להורות על הצבעה גלויה כמתחייב מנוסחו של סעיף 150 (א) לחוקת הליכוד. עוה"ד אביעד ויסולי, בשם העותר מבקש מבית הדין לקבוע כי יו"ר הלשכה או כל גורם תנועתי אחר אינו מוסמך להורות על קיום הצבעה חשאית שלא בדרך המלך שהחוקה מצביעה עליה והיא דרישה כתובה של 10% מחברי הלשכה.

יו"ר הלשכה השר זאב אלקין הסביר את השיקולים לקיום הצבעה חשאית, בין היתר הצורך להבטיח השתתפות מירבית של חברים בהצבעה כשעל הפרק נושא עקרוני רב משקל. השר הודיע כי היות ולשיקולים טכניים יש בעיניו משקל רב בהחלטה בכוונתו לאמץ את המלצת מינהלת התנועה שהיא בעיניו הגוף האמון ובעל המומחיות לעניין זה. ברוב הגינותו הודיע כי ידוע לו שהמנהלת קבעה עמדה המצדדת בקיום הצבעה חשאית.

היועץ המשפטי של התנועה כבר קבע בעבר כי חרף האמור בסעיף 150 א לחוקה, הנוהג שהתגבש, לפחות בכל הנוגע לישיבות המרכז הוא לקיים, בדרך כלל, הצבעות חשאיות. זאת בעיקר בשל אילוצים טכניים, הנובעים מרצון לאפשר לחברי הגוף המצביע מהפריפריה להשתתף בהצבעות.

ההכרעה העומדת בפני בית הדין היא האם להצמד ללשון החוקה כפשוטה או להתייחס לכלל ההסדר החוקתי, על פי הנוהג התנועתי, ולא רק התנועתי, וגם על פי מבחן הסבירות, כאל פרווילגיה שהחוקה מעניקה למיעוט בקרב חברי המוסדות, לכפות על הממסד התנועתי, באמצעות גיוס חתימות, הצבעה חשאית, וזאת כדי לאפשר לחברים הצבעה משוחררת מלחצים מימסדיים.

גם אנו נוטים לדעה כי מנסחי הסעיף ראו לנגד עיניהם בבואם לנסח את סעיף 150 א, את הצורך לעגן את זכותם של ראשי המוסדות לקיים הצבעה גלויה ולאזנה על ידי הענקת הזכות למיעוט של 10% ומעלה מהחברים בגוף המצביע ל"שפר" את סיכוייהם לזכות בהצבעה על ידי כפית הצבעה חשאית שתאפשר לכל חבר להצביע בינו לבין עצמו והשקפתו הרחק מעיניו הבולשות של המימסדים התנועתיים. זהו ההיגיון המקובל במקומותינו, של הצבעות חשאיות.

עם זאת אי אפשר שלא להעניק משקל לנוסח הסעיף ולעובדה שבתוך שלל הגישות השונות, הכפ נטה ברוב הגופים והמוסדות הדמוקרטיים לקיים הצבעה חשאית בעניינים פרסונליים - וגלויה בנושאים של השקפת עולם. מאידך אכן התגבש במרכז המפלגה, נוהג קביעת הצבעה בקלפיות, לאו דווקא בעניינים פרסונליים בלבד.

סעיף 114 (ב) לחוקה קובע כי "החלטות הלשכה יחייבו את נציגי התנועה ברשויות הממלכתיות..."; זכותו וחובתו של יו"ר הלשכה לוודא שהחלטות בעניינים מדיניים רבי חשיבות שאמורים להנחות את נבחר המפלגה יקבלו משקל ציבורי הולם, בקרב הציבור בכלל, והציבור שבחר במוסדות הליכוד בפרט. החלטות שתתקבלנה על ידי רוב מקרי בקרב קומץ חברים ספק אם יהנו מהמשקל הראוי והרצוי, גם ליוזמיהן.

עם זאת גם אם במאזו השיקולים, אין מקום לשים את דעתנו במקום שיקול דעתו של יו"ר הלשכה, נכון יעשה יו"ר הלשכה אם יחד עם מנהלת התנועה יעשה כל מאמץ לקיים הצבעה גלויה באופן שמרבית חברי הלשכה ישתתפו בה. ההחלטה לקיים השלמת דיון בלבד, מאפשרת לוודא קיום הצבעה בשעה מוקדמת שמועדה קבוע מראש, וכמו כן ניתן להעריך למאמץ מיוחד לסייע לחברי הלשכה ממקומות מרוחקים להגיע להצבעה ולחזור לביתם בשעה נוחה.

חשוב להדגיש שעל פי החוקה ההחלטה בדבר צורת ההצבעה היא החלטה בלעדית של יו"ר הלשכה אם כי, בגין חשיבות ההצבעה הזו, אך טבעי שייקח בחשבון את עמדת יו"ר התנועה (גם אך לא רק בהקשר לסיפא של סעיף 114 (ב)), ואת עמדת מינהלת התנועה.

אשר על כן העתירה בעניין זה אינה מתקבלת. יו"ר הלשכה יקבע, לאחר בדיקה מחודשת עם כל הגורמים הרלוונטיים, את נהלי הישיבה ובכללם צורת ההצבעה, ובלבד שאם יחליט על הצבעה חשאית יביא לידיעת חברי הלשכה את הנימוקים להחלטתו.

(-)

(-)

(-)